

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/748/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

219/2012. (VI. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos és II. r. panaszos¹ 2011. november 29-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2012. június 19-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszosok panaszbeadványukat az országos rendőrfőkapitánynak címezve adták postára 2011. november 29-én, amit a rendőrség a Testületnek továbbított. A Testület a panaszt 2011. december 8-án érkezett.

A panaszosok beadványukban előadják, hogy az egyik bank végrehajtási eljárást kezdeményezett az I. r. panaszossal szemben, amelynek keretében az ingatlanát árverésen értékesítették. A végrehajtási eljárás alapjául szolgáló kölcsönszerződés semmissége iránt a Fővárosi Bíróságon, a végrehajtási eljárás megszüntetése iránt pedig az M. Városi Bíróságon kezdeményezett az I. r. panaszos peres eljárást. A folyamatban lévő eljárások ellenére 2011. november 22-én a végrehajtó megkezdte az ingatlan kiürítését az M. Rendőrkapitányság rendőreinek a közreműködésével.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

A panaszosok álláspontja szerint az M. Rendőrkapitányság nem működhetett volna közre az ingatlan kiürítésében, tekintettel arra, hogy az M. Városi Bíróság előtt a végrehajtás megszüntetése iránti perben a kapitányság ellenérdekű fél, alperes. Emiatt az M. Rendőrkapitányságnak az eljárásból való kizárását kellett volna kérelmeznie. Ehelyett 15 rendőrautóval jelentek meg a helyszínen az m.-i rendőrök, és az I. r. panaszos jelenléte nélkül behatoltak az ingatlanba, illetőleg a lakáskiürítéshez asszisztáltak.

A panaszosok véleménye szerint a 15 rendőrségi gépjármű helyszínre küldésével egyértelműen az volt a rendőrség célja, hogy az I. r. panaszost megfélemlítsék.

A fentiek alapján a panaszosok kérik annak kivizsgálását, hogy hivatalból hány autót küldtek a végrehajtás helyszínére, tudomásuk szerint ugyanis olyan rendőrök és szolgálati gépkocsik is megjelentek ott, akik és amelyek a vezénylésben nem szerepeltek. Ezért is gondolják azt, hogy a magas létszám célja egyértelműen a megfélemlítés volt.

Álláspontjuk szerint továbbá felmerül az ügyben a hivatali visszaélés gyanúja, különös tekintettel arra, hogy a IV. rendű alperes az ügyben az M. Rendőrkapitányság, és az árverési vevő is hivatásos állományú rendőr (F.-on).

2) Mivel a panaszbeadványt aláírásával csak az I. r. panaszos látta el, a Testület a panasz kiegészítésére hívta fel a panaszosokat.

Válaszul a panaszosok küldtek egy meghatalmazást, amelyben az I. r. panaszos 2011. november 21-én meghatalmazta a II. r. panaszost, [...], hogy az M. Bíróságon és a Fővárosi Bíróságon – megjelölt számon – folyamatban lévő ügyeiben jogvédőként helyette és nevében eljárjon.

A panaszeljáráásban adott meghatalmazást az érintettek nem bocsátottak a Testület rendelkezésére.

Saját nevében és aláírásával ellátva előterjesztett ugyanakkor a II. r. panaszos is egy panaszbeadványt, amelyben rögzítette az I. r. panaszos ellen indított végrehajtási eljárásban eljáró végrehajtó tevékenységével összefüggő és a bírósági eljárással kapcsolatos kifogásait, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint. A rendőrség eljárása kapcsán rögzíti továbbá, hogy az érintett ingatlant egy f.-i rendőr vette meg, aminek ismeretében jelentőséggel bír az, hogy a kilakoltatást az F. Rendőrkapitányság rendőrei biztosították. Megjegyzi továbbá a panaszos, hogy érdekesnek találták azt is, hogy a kilakoltatás helyszínétől két utcával távolabb több rendőr és rendőrségi gépjármű is várakozott. Véleménye szerint egy emberölés helyszínén nem látni annyi rendőrt, amennyi az I. r. panaszos házában és annak közelében megjelent. A panaszos álláspontja szerint a túlzott rendőri jelenlét indokolatlan volt.

Kifogásolja, hogy a végrehajtó utasításokat adott a rendőröknek, hogy ne engedjék be őt az ingatlanba, azt üzenté az I. r. panaszossal, hogy nem kíván a II. r. panaszossal beszélni, nem vette figyelembe meghatalmazását, és akadályozta őt jogvédő tevékenységének ellátásában. Megjegyzi a II. r. panaszos, hogy más ügyekben is tapasztalt már ehhez hasonló visszaéléseket. Elmondja, hogy a helyszínen a rendőröknek is bemutatta meghatalmazását, amit azonban nem vettek figyelembe, így jogvédő munkáját az események során nem tudta végezni. A fentiek alapján úgy véli, sérült a képviselőhöz való joga, hiszen akadályoztatva volt az I. r. panaszossal való kapcsolattartásban, és a rendőrök a végrehajtó kérésének eleget

téve – fenyegető fellépésükkel – nem engedték az események közelébe, mondván, hogy „ha egy lépést tesz, azonnal megbilincselik és bezáratják a rendőrségre”. A panaszos szerint az eljáró rendőrök visszaéltek hivatali helyzetükkel. Az I. r. panaszossal szemben tanúsított intézkedés kapcsán pedig előadja, hogy az alkalmas volt arra, hogy az I. r. panaszos képviselőhöz és védelemhez való jogának a megsértését valósítsa meg.

A fentiek alapján kéri a panasz kivizsgálását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az F. Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére válaszul 2012. február 21-én kelt levelében az alábbiakról számol be.

Az F. Rendőrkapitányság rendőrei a panaszbeadványban megjelölt helyen és időben közreműködés végrehajtási eljárásban intézkedést hajtottak végre a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-a alapján.

Mivel a végrehajtási eljárásban az M. Rendőrkapitányság érintett, a megyei rendőrfőkapitány utasításba adta, hogy az intézkedés végrehajtásában egy másik, független rendőri szerv, az F. Rendőrkapitányság működjön közre. Ennek megfelelően az F. Rendőrkapitányság (B. Rendőrőrs) állományából 2 fő rendőr egy szolgálati gépkocsival volt jelen a sérelmezett eseményeknél. Ezen két rendőr feladatait a „helyszínen lévő helyi rendőri vezető” határozta meg. A kapitányságvezető tudomása szerint tehát a végrehajtási eljárás biztosítását az említett két rendőr látta el. Az intézkedés során rendkívüli esemény nem történt, a kétfős járőr vezénylése álláspontja szerint indokolt volt.

A kapitányságvezető előadja, hogy az az információ, hogy az érintett ingatlant ki kívánta megvásárolni, nem volt része az állomány eligazításának.

Nincs továbbá tudomása a kapitányságvezetőnek arról, hogy a konkrét helyszínen nagyszámban jelen lettek volna rendőri erők, és a rendőri jelentések sem tesznek róla említést. Az F. Rendőrkapitányság állománya a kérdéses napon kizárólag a rendőrkapitányság illetékességi területén látott el szolgálati feladatokat, tevékenységük nem kapcsolódott a sérelmezett eseményekhez.

2) A B. Rendőrőrs állományába tartozó Sz. K. r. főtörzsőrmester a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2012. február 20-án az alábbi tartalommal készített jelentést.

2011. november 22-én az F. Rendőrkapitányság vezetőjének utasítására jelent meg az I. r. panaszos házában, mivel oda kilakoltatáshoz kértek rendőri segítséget. A biztosítást B. Zs. r. zászlóssal együtt hajtotta végre. A helyszínen K. K. r. százados tartott eligazítást a kilakoltatás és a helyszín biztosítására vonatkozóan.

A helyszínen a végrehajtó a rendőröknek azt a tájékoztatást adta, hogy a végrehajtás ideje alatt kizárólag az I. r. panaszos, az új tulajdonos, a végrehajtó maga, a végrehajtó segédje és a költözésben közreműködő munkások léphetnek be az ingatlan területére.

Az I. r. panaszossal a rendőrök nem kommunikáltak, és vele szemben nem is intézkedtek.

A II. r. panaszos a helyszínen egy jogvédő szervezet elnökeként mutatkozott be, a rendőrök azonban vele sem kommunikáltak, ugyanakkor tudomásuk szerint a II. r. panaszos beszélt a [...] Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószóvivőjével, B. G. r. századossal.

Az I. r. panaszost a rendőrök semmiben nem akadályozták, azonban a II. r. panaszost a végrehajtó utasítására tekintettel nem engedték be az ingatlan területére. Ezt követően a II. r. panaszos a sajtószóvivőnek bemutatott egy dokumentumot. Az iratot a r. százados a végrehajtónak is bemutatta, aki azonban továbbra sem engedélyezte a II. r. panaszos belépését az ingatlan területére, amit közölt is a rendőrökkel.

Az intézkedő rendőrök 11 órakor érkeztek meg a végrehajtás helyszínére, és 14 óra 30 percig vettek részt annak biztosításában.

A jelentés szerint az intézkedés során a rendőrökön kívül jelen volt az M. Rendőrkapitányság vezetője, illetve a már említett sajtószóvivő. Más rendőri erők kiszállásáról nincs tudomásuk.

3) Az M. Rendőrkapitányság vezetője a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2012. február 27-én írt levelében az alábbiakról számol be.

2011. november 22-én az I. r. panaszos ingatlanánál az M. Rendőrkapitányság beosztott rendőrei dr. V. D. önálló bírósági végrehajtó igénylése alapján működtek közre az ott végrehajtott kilakoltatásnál. A végrehajtó átiratában öt fő rendőr segítségét kérte, mivel arról rendelkezett előzetes információval, hogy az érintett ingatlannál nagyobb számban fognak megjelenni polgári jogi aktivisták, akik étlánc kialakításával próbálják megakadályozni a végrehajtást. Ezen információ alapján a kapitányságvezető megemelt létszámú rendőri erővel készült.

Tekintettel arra, hogy az ingatlant birtokba vevő személy az M. Rendőrkapitányság beosztottja, az elsődleges intézkedéseket az F. Rendőrkapitányság állományába beosztott 2 fő hajtotta végre, illetve a [...] Megyei Rendőr-főkapitányság állományából igényelték 6 főt 3 szolgálati gépkocsival. Ezen túl ugyanakkor az M. Rendőrkapitányság állományából 8 fő tartalékos képeztek, akik 3 szolgálati gépkocsival végeztek közlekedési ellenőrzést az I. r. panaszos lakásától távolabb. Az ingatlannál jelen volt 2 fő rendőr az F. Rendőrkapitányság állományából, az M. Rendőrkapitányság vezetője és a [...] Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószóvivője. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a tartalékos erő bevonására nincs szükség, ezért őket a későbbiekben egyéb tevékenység ellátására osztották be a kapitányság illetékességi területén. Mindösszesen tehát 4 rendőr vett részt a végrehajtás biztosításában 3 gépkocsival, amelyek közül kettő nem volt szolgálati jellegű.

A válaszlevél szerint a panaszosok azon állítása, hogy a szükségesnél több rendőr működött közre az eseményeknél, a fentiek alapján nem felel meg a valóságnak. Az előzetes információk alapján a kapitányságvezető megítélése szerint szükség volt a rendőri erők készenlétben tartására is, bevetésükre azonban utóbb nem került sor.

A kapitányságvezető hozzáteszi, hogy az érintett ingatlant mintegy fél évvel korábban valóban az M. Rendőrkapitányság egyik rendőre vásárolta meg, a végrehajtást azonban a rendőrök a bírósági végrehajtó igénylése alapján biztosították. Nincs ugyanakkor tudomása arról, hogy az M. Rendőrkapitányság az ingatlannal összefüggő polgári peres ügyben alperesként érintve lenne.

A végrehajtó a rendőri közreműködést az irányadó normáknak megfelelően kérte, a végrehajtás jogalapját a rendőrség nem kérdőjelezte meg. Annak alapja a helyszínen bemutatott jogerős bírói határozat volt.

A sérelmezett események napján az M. Rendőrkapitányság állományából 4 tiszt és 13 tiszthelyettes volt szolgálatban, továbbá 2 igényelt f.-i és 6 k.-i rendőr. Rajtuk kívül a bűnügyi, az igazgatásrendészeti és az ügyeletesi állomány végezte a feladatait.

Az I. r. panaszos a végrehajtás megkezdését követően érkezett a helyszínre, vele szemben a rendőrök intézkedést nem foganatosítottak, tekintettel arra, hogy a kilakoltatás „rendben zajlott”. Figyelemmel erre, továbbá arra, hogy a végrehajtást a bírósági végrehajtó folytatta le, a rendőrök a panaszosnak nem nyújtottak semmiféle tájékoztatást.

A II. r. panaszos az I. r. panaszos jogvédőjeként mutatkozott be a rendőröknek, és azt követelte, hogy engedjék be az ingatlanba. Ekkor meghatalmazással még nem rendelkezett, azt csak az I. r. panaszos megérkezését követően mutatta fel. A rendőrök vele szemben sem foganatosítottak intézkedést, azonban többször is felszólították arra, hogy „provokatív” magatartásával hagyjon fel. A II. r. panaszos – elmondása szerint – meg kívánta akadályozni a kilakoltatást, mivel azt jogszerűtlennek tartotta. A rendőrök a helyszínen tájékoztatták arról, hogy a végrehajtást irányító személy nem járult hozzá ahhoz, hogy a II. r. panaszost az ingatlan területére bebocsássák, mivel a végrehajtást elrendelő személy már a helyszínen tartózkodik.

A válaszlevél összegzése szerint tehát az I. r. panaszost a rendőrök semmilyen tevékenységében vagy szándékában nem akadályozták, a II. r. panaszost ugyanakkor – a fenti ok miatt – meggátolták az ingatlanra való bejutásban. Az I. és a II. r. panaszosok végig kommunikálni tudtak egymással az ingatlan kerítésén keresztül.

A kapitányságvezető 10 óra 45 perckor érkezett meg a helyszínre, a biztosítás pedig 11 órától 15 óra 45 percig tartott.

Az eseményeknél kizárólag a feladat végrehajtásába bevont állomány volt jelen. Ott tartózkodott továbbá magánszemélyként a birtokba vevő rendőr is civil ruhában, szolgálaton kívül.

4) Az iratokhoz csatolta a rendőrség dr. V. D. önálló bírósági végrehajtónak az M. Rendőrkapitányság vezetőjének írt, 2011. november 7-én kelt levelét. Abban a végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 45. §-ának (1) bekezdése alapján kéri az I. r. panaszos, mint adós elleni végrehajtási eljárásban a végrehajtás foganatosításához 5 fő rendőr biztosítását.

5) Az M. Rendőrkapitányság állományába tartozó K. R. r. zls. 2012. november 22-én az alábbi tartalommal készített jelentést.

Az adott napon 14 órakor a Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztály vezetőjének az utasítására jelent meg E. N. r. zls.-sal együtt az I. r. panaszos ingatlanánál, hogy leváltsák az F. Rendőrkapitányság ott szolgálatot teljesítő két rendőrét, B. Zs. r. főrm.-t és Sz. K. r. főrm.-t. Az irat szerint a végrehajtási eljárás 15 óra 45 perckor fejeződött be eseménymentesen, a helyszínről a végrehajtóval együtt az I. r. panaszos is távozott.

6) Sz. K. r. főrm. 2012. november 22-én készített jelentésében leírja, hogy az adott napon az M. Rendőrkapitányság vezetőjének utasítására jelent meg az I. r. panaszos ingatlanánál, ahol 11 órától 14 óra 30 percig hajtott végre helyszínbiztosítást. Az intézkedés ideje alatt bűncselekményre vagy szabálysértésre utaló tény vagy eseményt nem tapasztalt.

III.

A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt értékelte, hogy a hatásköre alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálását elvégezheti-e.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiekből következik, hogy a Testület vizsgálatát kizárólag rendőri szervek, rendőrként szolgálatot teljesítő személyek fellépésére terjesztheti ki. Jelen ügyben ugyanakkor a panaszosok előadják az I. r. panaszos ellen indított végrehajtási eljárásban eljáró végrehajtó tevékenységével összefüggő és a bírósági eljárással kapcsolatos kifogásaikat is. A panasz ezen részeinek vizsgálatára a Testület – az ismertetett hatásköri rendelkezések értelmében – nem rendelkezett felhatalmazással.

A Testület ezért a panaszosok azon kifogásait, amelyek a végrehajtási eljárást folytató végrehajtó tevékenységével és a kapcsolódó bírósági eljárással voltak összefüggésben, hatáskör hiányában nem vizsgálta.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette ugyanakkor azt, hogy a végrehajtás helyszínén a rendőrök jogszerűen jártak-e el mind az I. r., mind pedig a II. r. panaszossal szemben.

Az eljárás során a Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették az I. r. panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz és a 13. §-ának (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való alapvető jogát, továbbá a II. r. panaszosnak az 58. § (1) bekezdése szerinti szabad mozgáshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

A Testület az I. r. panaszos sérelmeit az alábbi IV. részben, míg a II. r. panaszos kifogásait az állásfoglalás V. részében vetette vizsgálat alá.

IV.

1) Az I. r. panaszos sérelmei kapcsán a Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a végrehajtás helyszínén a rendőrök milyen őt érintő intézkedéseket tanúsítottak, valamint hogy eljárásuk jogszerű volt-e.

A panaszosok beadványaikban ezzel összefüggésben azt kifogásolták, hogy a végrehajtás helyszínén megjelentek az m.-i rendőrök, és az I. r. panaszos jelenléte nélkül behatoltak az ingatlanba, majd asszisztáltak a lakáskiürítéshez.

A rendőrség bírósági végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős. A birtokos távollétében történt behatolást követően – a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével – a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt foganatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási

cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A Vht. alapvető rendelkezései között, az 5. §-ban az alábbiakat rögzíti. A bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse a kötelezettségét. Az állami kényszer – a törvény keretei között – elsősorban az adós vagyoni jogait korlátozhatja, kivételesen az adós személyiségi jogait is érintheti. Az adós személye elleni kényszercselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.” A 45. § értelmében továbbá: „Ellenszegülés esetén a végrehajtó közvetlenül a legközelebbi helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett. A végrehajtó a rendőrség közreműködését feltünteti a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben.”

A rendőrség a Testület megkeresésére megküldte dr. V. D. önálló bírósági végrehajtónak a az M. Rendőrkapitányság vezetőjének írt, 2011. november 7-én kelt levelét, amelyben a végrehajtó a Vht. 45. §-ának (1) bekezdése alapján kérte az I. r. panaszos, mint adós elleni végrehajtási eljárásban a végrehajtás foganatosításához 5 fő rendőr biztosítását. Az M. Rendőrkapitányság vezetője arról nyújtott továbbá tájékoztatást, hogy a végrehajtó előzetes információval rendelkezett arról, hogy az érintett ingatlannál nagyobb számban fognak megjelenni polgári jogi aktivisták, akik élőlánc kialakításával próbálják megakadályozni a végrehajtást. Ezen információ alapján a kapitányságvezető megemelt létszámú rendőri erővel készült. A rendőri jelentések tanúsága szerint az I. r. panaszossal a rendőrök nem kommunikáltak, és vele szemben nem is intézkedtek.

A Testület a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket az adott helyzetre vetítve a panaszos kifogása kapcsán az alábbiak szerint foglalt állást.

A Testület ezen a ponton újfent utal rá, hogy hatásköri szabályai értelmében a végrehajtás és a végrehajtói magatartás jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, ugyanakkor kétséget kizáróan meg tudta állapítani, hogy a csatolt dokumentumok – különösen a végrehajtó rendőrségnek írt levele – és az idézett rendelkezések a rendőrség oldalán közreműködési kötelezettséget teremtettek az I. r. panaszost érintő végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtó előzetes kérésének, illetve a kilakoltatás során adott instrukcióinak megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni.

A Testület ezért arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tulajdonhoz való jogának megsértését nem valósították meg.

2) A panaszosok további kifogása szerint a 15 rendőrségi gépjármű helyszínre küldésével egyértelműen az volt a rendőrség célja, hogy az I. r. panaszost megfélemlítsék.

A Testület a fenti kifogás alapján megvizsgálta, hogy a rendőri fellépés arányosnak volt-e tekinthető az adott körülmények között. Ebben az Rtv. 15. §-ában foglalt követelmények nyújtanak iránymutatást. Az utalt jogszabályhely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A bírósági végrehajtó az M. Rendőrkapitányság vezetőjének írt levelében a végrehajtás foganatosításához 5 fő rendőr biztosítását kérte. Ezzel összefüggésben az M. Rendőrkapitányság vezetője arról nyújtott tájékoztatást, hogy a végrehajtó előzetes információval rendelkezett arról, hogy az érintett ingatlannál nagyobb számban fognak megjelenni polgári jogi aktivisták, akik élőlánc kialakításával próbálják megakadályozni a végrehajtást. Ez alapján a kapitányságvezető megemelt létszámú rendőri erővel készült. Hozzátette, hogy mivel az érintett ingatlant birtokba vevő személy az M. Rendőrkapitányság beosztottja, az elsődleges intézkedéseket az F. Rendőrkapitányság állományába beosztott 2 fő hajtotta végre, illetve a [...] Megyei Rendőr-főkapitányság állományából igényeltek 6 főt 3 szolgálati gépkocsival. Ezen túl az M. Rendőrkapitányság állományából 8 fő tartalékos képeztek, akik 3 szolgálati gépkocsival végeztek közlekedési ellenőrzést az I. r. panaszos lakásától távolabb. Az ingatlannál ténylegesen jelen volt 2 fő rendőr az F. Rendőrkapitányság állományából, az M. Rendőrkapitányság vezetője és a [...] Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószóvivője. Miután a helyszínen megállapítást nyert, hogy a tartalékos erő bevonására nincs szükség, őket a későbbiekben egyéb tevékenység ellátására osztották be a kapitányság illetékességi területén. Mindösszesen tehát 4 rendőr vett részt a végrehajtás biztosításában 3 gépkocsival, amelyek közül kettő nem volt szolgálati jellegű.

A Testület a panaszosi kifogás vizsgálata során a felek előadásában ellentmondást tapasztalt, hiszen a panaszosok 15 rendőrségi gépjárműről tesznek említést, míg a rendőrség nyilatkozatai szerint az érintett ingatlannál 3 rendőrségi gépjármű tartózkodott, amelyek közül kettő nem volt szolgálati jellegű, a helyszín közelében pedig tartalékos erők tartózkodtak mindösszesen 6 gépkocsival, ugyanakkor a gépkocsiknak a rendőrségi jelentésekből kitűnő száma (9) is kétségtelenül nagyobb, mint az rendőri intézkedések kapcsán megszokott.

Tekintettel azonban arra, hogy a nagy számú rendőr és rendőrségi jármű helyszínre rendelését a bírósági végrehajtó által közölt információ indokolta, továbbá arra, hogy a tartalékos erők nem a ház közvetlen közelében várakoztak (amit a II. r. panaszos nyilatkozata is alátámaszt, hiszen ő is azt írta, hogy a kilakoltatás helyszínétől két utcával távolabb várakoztak a rendőrök), a Testület nem tartotta megállapíthatónak, hogy a végrehajtással összefüggésben bevetett rendőrségi létszám aránytalanul nagy lett volna, és annak alkalmazására az I. r. panaszos megfélemlítésének szándékával került volna sor.

A Testület tehát a végrehajtásban közreműködő rendőri erők nagysága miatt az arányosság követelményének és azzal összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését nem állapította meg.

3) A panaszosok álláspontja szerint továbbá az M. Rendőrkapitányság nem működhetett volna közre az ingatlan kiürítésében, tekintettel arra, hogy az M. Városi Bíróság előtt a végrehajtás megszüntetése iránti perben ellenérdekű fél, alperes. Emiatt az M. Rendőrkapitányságnak az eljárásból való kizárását kellett volna kérelmeznie.

A rendőrség eljárásának alapvető szabályait rögzítő Rtv. nem tartalmazza a kizárás intézményét, ellenben 13. §-ában rögzíti azt a követelményt, amely szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – akár a személyes körülményei, akár valamely társadalmi csoporthoz tartozása miatt – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). A Testület erre tekintettel megvizsgálta a panaszos által sérelmezetteket.

Az F. Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint mivel a végrehajtási eljárásban az M. Rendőrkapitányság érintett, a megyei rendőrfőkapitány utasításba adta, hogy az intézkedés végrehajtásában egy másik, független rendőri szerv, az F. Rendőrkapitányság működjön közre. Ennek megfelelően az F. Rendőrkapitányság (B. Rendőrös) állományából 2 fő rendőr és 1 szolgálati gépkocsi volt jelen a sérelmezett eseményeknél. Ezen két rendőr feladatait a „helyszínen lévő helyi rendőri vezető” határozta meg. A kapitányságvezető tudomása szerint tehát a végrehajtási eljárás biztosítását az említett két rendőr látta el.

Sz. K. r. főörzsőrmester – a jelentésében foglaltak szerint – az F. Rendőrkapitányság vezetőjének utasítására jelent meg az I. r. panaszos házánál, mivel oda kilakoltatáshoz kértek rendőri segítséget. A biztosítást B. Zs. r. zászlóssal együtt hajtotta végre 11 órától 14 óra 30 percig. Az M. Rendőrkapitányság állományába tartozó K. R. r. zls. az adott napon 14 órakor a Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztály vezetőjének az utasítására jelent meg E. N. r. zls.-sal együtt az I. r. panaszos ingatlanánál, hogy leváltsák az F. Rendőrkapitányság ott szolgálatot teljesítő két rendőrét, B. Zs. r. főrm.-t és Sz. K. r. főrm.-t.

Az M. Rendőrkapitányság vezetője levelében arról számolt be, hogy az ingatlanál ténylegesen két fő rendőr volt jelen az F. Rendőrkapitányság állományából, továbbá az M. Rendőrkapitányság vezetője és a [...]Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószóvivője.

Amint azt a Testület már több állásfoglalásában [lásd a 188/2010. (IV. 7.) és a 383/2010. (VIII. 4.) számú állásfoglalásokat] is jelezte, az elfogulatlanság, illetve részrehajlás mentesség kérdésének megítélésénél tekintettel van az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatára. Az EJEB a bírák pártatlanságának vizsgálata során alakította ki az elfogulatlanság ún. szubjektív és az objektív tesztjét. A Piersack kontra Belgium ügyben [8692/79 (1/10/1982), A53.] az EJEB különbséget tett az objektív és a szubjektív teszt között. A szubjektív teszt esetében a bíró személyes meggyőződését, érdekeltségét vizsgálja, míg az objektív teszt annak a megállapítására szolgál, hogy a bíró eljárása elégséges garanciát nyújtott-e ahhoz, hogy a pártatlanságát illető legitím kételyeket ki lehessen zárni.

A konkrét ügyben a Testület úgy ítélte meg: aggályos, hogy az M. Rendőrkapitányság munkatársát is érintő végrehajtási eljárásnál a kapitányság rendőrei jelen voltak és az intézkedésben részt vettek. Ezt nyilvánvalóan a rendőrség is érzékelte, ezért került sor az F. Rendőrkapitányság járőreinek átrendelésére, akiket azonban az intézkedés lebonyolításában az M. Rendőrkapitányság rendőrei váltottak, ezen felül pedig a kilakoltatásnál az M. Rendőrkapitányság vezetője végig jelen volt.

A Testület a fentiek alapján arra a megállapításra jutott, hogy az m.-i rendőrök jelenléte nem felelt meg az EJEB által kidolgozott és a Testület által ilyen esetekre alkalmazott „objektív” pártatlansági tesztnek, ami az I. r. panaszos oldalán alapjogsérelmet, egészen

pontosan tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezte még akkor is, ha az I. r. panaszossal szemben konkrét intézkedésre végül nem került sor.

A Testület a jövőre nézve azt tartaná indokoltnak, hogy az ilyen módon érintett kapitányságok munkatársai (halaszthatatlan intézkedések kivételével) egyáltalán ne vegyenek részt a kollégáikat érintő eljárásokban.

V.

A II. r. panaszos kifogásai közül a Testület – hatásköri szabályai alapján – azt vizsgálhatta, hogy a végrehajtó utasításai alapján a rendőrök nem engedték be őt az ingatlanba. Hozzáteszi, hogy a helyszínen a rendőröknek is bemutatta meghatalmazását, amit azonban nem vettek figyelembe, így az események során nem tudta végezni jogvédő munkáját. Azzal fenyegették meg továbbá a rendőrség intézkedő tagjai, hogy „ha egy lépést tesz, azonnal megbilincselik és beszállítják a rendőrségre”. A II. r. panaszos szerint az eljáró rendőrök visszaéltek hivatali helyzetükkel.

Az I. r. panaszos ingatlanánál a végrehajtási eljárásban közreműködő Sz. K. r. főtörzsőrmester jelentésében arról számol be, hogy a helyszínen K. K. r. százados tartott eligazítást a kilakoltatás és a helyszín biztosítására vonatkozóan. A végrehajtó továbbá a rendőröknek azt a tájékoztatást adta, hogy a végrehajtás ideje alatt kizárólag az I. r. panaszos, az új tulajdonos, a végrehajtó maga, a végrehajtó segédje és a költözésben közreműködő munkások léphetnek be az ingatlan területére. A II. r. panaszos a helyszínen egy jogvédő szervezet elnökeként mutatkozott be, őt a rendőrök a végrehajtó utasítására tekintettel nem engedték be az ingatlan területére. A II. r. panaszos a helyszínen beszélt a [...] Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószóvivőjével, és bemutatott neki egy dokumentumot. Az iratot a r. százados a végrehajtónak is bemutatta, aki azonban továbbra sem engedélyezte a II. r. panaszos belépését az ingatlan területére, amit közölt is a rendőrökkel.

A II. r. panaszos kifogásait a Testület a Szolgálati Szabályzat fent is utalt azon rendelkezései alapján értékelte, amelyek szerint a rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre, illetve a rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől.

A konkrét esetben a rendőrök arról számoltak be, hogy a végrehajtó megjelölte nekik azon személyeket, akik a kilakoltatásnál jelen lehetnek, és a II. r. panaszos nem volt ezen személyek között. Később a II. r. panaszos egy dokumentumot mutatott be a rendőröknek – az I. r. panaszos által adott meghatalmazást – amiről a rendőrök a végrehajtót is tájékoztatták, neki az iratot megmutatták, azonban utóbbi a II. r. panaszos beengedését a végrehajtás helyszínére nem tette lehetővé.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a rendőrök a végrehajtó intézkedéseinek megfelelően cselekedtek, amikor a II. r. panaszost a végrehajtás alá vont ingatlanba nem engedték be. Kijelenthető továbbá, hogy az adott szituációban a rendőrök kötelesek voltak betartani és betartatni a végrehajtó által mondottakat, hiszen a vonatkozó jogszabályok ezt számukra egyértelműen előírták.

Minderre tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy a végrehajtás helyszínén a rendőrök jogszabályi kötelezettségeiknek eleget téve és kellő felhatalmazás birtokában

cselekedtek, amikor a II. r. panaszost az érintett ingatlanra való bejutásban megakadályozták, és azzal nem valósították meg szabad mozgáshoz való jogának megsértését.

VI.

A Testület arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki, így az I. r. panaszos tulajdonhoz való jogának megsértését nem valósították meg. A Testület a végrehajtásban közreműködő rendőri erők nagysága miatt nem tartotta továbbá indokoltnak megállapítani az arányosság követelményének és azzal összefüggésben az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését, ugyanakkor arra a megállapításra jutott, hogy az m.-i rendőrök jelenléte megvalósította a részrehajlásmentes intézkedés követelményének objektív teszt szerinti sérelmét, ami az I. r. panaszos oldalán a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezte.

Úgy ítélte meg továbbá, hogy a végrehajtás helyszínén a rendőrök jogszabályi kötelezettségeiknek eleget téve és kellő felhatalmazás birtokában cselekedtek, amikor a II. r. panaszost az érintett ingatlanra való bejutásban megakadályozták, és azzal nem sértették meg szabad mozgáshoz való jogát.

A konkrét esetben megvalósult sérelem a Testület megítélése szerint – az ügyben foglalt általános jellegű problémát is figyelembe véve – elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. június 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Féja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag